

وضعیت عجیب ده‌ها دانشجوی تحصیلات تکمیلی واحدهای بین‌الملل پیام‌نور که امکان فارغ‌التحصیلی ندارند

از دانشگاه انکار، از دانشجو اصرار!

فرهنگستان

دانشگاه

شماره ۴۵۳ | شماره ۱۴۰۴ | ۴۵۳ | WWW.FDN.IR

رئیس سرابه «فرهیختگان» خبر داد

رصدخانه زیست‌محیطی در سرای فناوری‌های نوین سبز مستقر شد

معاون علمی رئیس‌جمهور
در پاسخ به «فرهیختگان»:

۳ فراخوان

هوش مصنوعی تا پایان

سال اعلام می‌کنیم

آزمایشگاه‌های مشارکتی چگونه با کمک مردم
به موفقیت نوآوری کمک می‌کنند؟

بسترهای آزمایشی

مردم محور بهتر

جواب می‌دهند

برترین‌های دومین جشنواره سراسری
شعرو داستان معرفی شدند

درخشش ستاره‌های ادبیات دانشگاه آزاد در رشت

رئیس سرابه «فرهیختگان» خبر داد

رصدخانه زیست‌محیطی

در سرای فناوری‌های نوین سبز مستقر شد

سرای نوآوری فناوری‌های نوین سبز دانشگاه
آزاد اسلامی واحد مشهد، این روزها به‌عنوان
یکی از کانون‌های فعال توسعه فناوری‌های

پاک در شرق کشور، مأموریت خود را بر حل چالش‌های واقعی صنایع در دو محور کلیدی
«انرژی» و «محیط‌زیست» متمرکز کرده است. این سرفعالیت خود را از سال ۱۴۰۲ آغاز
کرده و حالا بعد از گذشت دو سال با استقرار ده‌ها هسته و واحد فناور در زمینه‌های انرژی
خورشیدی، مدیریت پساب، تولید محصولات ارگانیک و فناوری‌های زیست‌تخریب‌پذیر،

به بستری پویا برای هم‌افزایی دانشگاه و صنعت تبدیل شده است.

در سرای نوآوری فناوری‌های نوین سبز دانشگاه آزاد واحد مشهد، پروژه‌های ملی و صنعتی
متعددی اجرا شده که از جمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به طراحی تجهیزات تلویزیون شهری
با مصرف انرژی دهم‌صدی، اجرای طرح‌های مرتبط با نیروگاه‌های خورشیدی و توسعه
فناوری‌های سبزر در همکاری با صنایع دارویی و تولیدی استان اشاره کرد. این سرای
نوآوری امروز با تمرکز بر کاهش مصرف انرژی، بهبود کارایی صنایع و توسعه فناوری‌های
زیست‌محیطی، در حال تثبیت جایگاه خود به‌عنوان یکی از محورهای اثرگذار دانشگاه آزاد
اسلامی در تحقق اهداف توسعه پایدار و ارتقای فناوری‌های ملی است. در این گزارش در
گفت‌وگو با محمدرستگار مقدم، رئیس سرای نوآوری فناوری‌های نوین سبز دانشگاه آزاد واحد
مشهد به جزئیات فعالیت‌های این سرا پرداخته‌ام که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

فعالیت ۳۰هسته و ۲۲ واحد فناور

رئیس سرای نوآوری فناوری‌های نوین سبز دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد در ابتدای
سخنان خود گفت: «سرای نوآوری فناوری نوین سبز در سال ۱۴۰۲ موفق به اخذ مجوز از
سازمان مرکزی شد و از همان زمان شرکت‌های مختلف در این مجموعه مستقر شدند. این
شرکت‌ها در سه تا چهار حوزه تخصصی فعالیت دارند؛ بخشی از آن‌ها در زمینه انرژی‌های
پاک و خورشیدی فعال هستند، بخشی دیگر در حوزه پساب‌ها فعالیت می‌کنند و دفتر
انجمن مدیریت سبز کشوری در این سرا فعال شد.» او اضافه کرد: «همچنین گروه دیگری
از شرکت‌ها در حوزه تولید محصولات ارگانیک و محصولات سبز مشغول به فعالیت هستند
و صنایع و شرکت‌های متنوعی نیز در این عرصه حضور دارند.»

رستگار مقدم در ادامه اظهار کرد: «در سال ۱۴۰۳ حدود ۳۰ هسته فناور و ۲۲ واحد فناور
در این مجموعه فعالیت داشتند. برخی از این واحدهای فناور پس از شش ماه جایگزین
می‌شوند و گروه‌های جدیدی وارد می‌شوند که این روند موجب پویایی مجموعه است. در
سال ۱۴۰۴، پنج واحد فناور حاضر در سرا به سطحی رسیدند که امکان عقد قراردادهای
بیرونی پیدا کردند و درخواست استقرار طولانی‌مدت در دانشگاه را ارائه دادند. در این
زمینه تلاش می‌کنیم فضای بهتر و امکانات بیشتری در اختیار آن‌ها قرار دهیم تا بهره‌برداری
مطلوب‌تری صورت گیرد.»

او در ادامه با بیان این که این دانشگاه یک مرکز رشد متمرکز دارد که فعالیت‌های فناورانه
را ساماندهی می‌کند تأکید کرد: «علاوه بر فعالیت‌های درون دانشگاه، هسته‌های فناور
بیرون از دانشگاه نیز با ما همکاری دارند. بدین صورت که طرح‌های آنان در شورای
مرکزی سرای نوآوری بررسی و در صورت تصویب در سرا مستقر می‌شوند.» رئیس
سررای نوآوری فناوری‌های نوین سبز دانشگاه آزاد واحد مشهد درباره پروژه‌های موفق
این سرا گفت: «در میان طرح‌های پیگیری‌شده توسط شرکت‌ها و واحدهای فناور،
برخی پروژه‌ها از نظر عدد و ارزش‌گذاری بسیار قابل توجه بوده‌اند. یکی از مهم‌ترین
آن‌ها «طرح ملی رویداد ایران آباد» است که در سال نخست حدود ۴۰ میلیارد تومان
ارزش‌گذاری شد و پیش‌بینی می‌شود در سال پنجم این رقم به ۱۰۰ میلیارد تومان برسد.

این طرح در حوزه صنعت فعالیت می‌کند و به‌عنوان یک پروژه ملی شناخته می‌شود.»

طراحی تجهیزات کم‌مصرف تلویزیون‌های شهری

او ادامه داد: «یکی دیگر از شرکت‌ها موفق به طراحی و تولید تجهیزات تلویزیون‌های شهری
با توان مصرفی ۱۰ درصدی نسبت به تلویزیون‌های فعلی شده است. این فناوری در قالب
پروژه‌ای با استنادبوم‌تامن مشهد اجرا شد که ارزش آن حدود ۱۰ میلیارد تومان بوده و با
موفقیت به سرانجام رسید.»

رستگار مقدم خاطرنشان کرد: «همچنین برخی شرکت‌ها قراردادهای مهمی با شرکت
داروسازی‌تامن مشهد منعقد کرده‌اند که در حوزه کلین‌روم و آماده‌سازی فضاهای ضدباکتری
فعالیت می‌کنند. تمام این فعالیت‌ها در سال ۱۴۰۳ منعقد شد اما در سال ۱۴۰۴ با توجه به
شرایط انرژی کشور، تمرکز ما بر حوزه انرژی‌های نو و خورشیدی قرار گرفته و شرکت‌های
فعال در این بخش پروژه‌های متعددی را به قرارداد رسانده‌اند و در حال مذاکره با کارخانه‌ها
برای نهایی‌سازی قراردادهای هستند.» او افزود: «برای پشتیبانی از این روند، صندوق پژوهش
و فناوری استان نیز پای کار آمده است تا تأمین مالی پروژه‌ها را تسهیل کند و مسیر انعقاد
قراردادها سریع‌تر و عملیاتی‌تر پیش برود.»

رئیس سرای نوآوری فناوری‌های نوین سبز دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد درباره
اولویت‌های پیگیری چالش‌های صنایع و جامعه در سرا گفت: «در حال حاضر دو چالش
اصلی در کشور وجود دارد که توجه ویژه‌ای به آن‌ها داریم. نخست مبحث انرژی است. در
این حوزه، ما به‌تمرکز بر انرژی‌های پاک وارد عمل شده‌ایم و با وزارت نیرو وارد همکاری
شدیم. توافق‌نامه‌ای بین ما و این نهاد منعقد شده است تا پروژه‌های پژوهشی در حوزه انرژی
پاک به سرا و شرکت‌های مستقر در آن واگذار شود. شرکت‌های مستقر نیز در زمینه راه‌اندازی
نیروگاه‌های خورشیدی برای صنایع استان فعالیت می‌کنند تا نیازهای تولید انرژی در بخش
صنعتی برطرف شود.»

پروژه ملی «لاکتیک اسید» در دست پیگیری است

رستگار مقدم چالش دوم را مسائل زیست‌محیطی عنوان کرد و گفت: «یکی از دغدغه‌های
جدی کشور در حوزه محیط‌زیست، مدیریت پلاستیک‌ها و پلاستیک‌های زیست‌تخریب‌پذیر
است. در این راستا، پروژه ملی «لاکتیک اسید» به شکل مأموریت‌محور به سرای نوآوری و
مرکز تحقیقات بیولوژی کار بردی واگذار شده است. علاوه بر آن، رصدخانه زیست‌محیطی
کشور نیز در این سرا مستقر است و انجمن مدیریت سبز کشور نیز فعالیت‌های خود را در
این مرکز هدایت می‌کند تا تأثیر بخش‌های مختلف صنعتی بر محیط‌زیست کاهش یابد و
خسارات به حداقل برسد.» او تأکید کرد: «هدف اصلی این اقدامات آن است که صنایع و
پایگاه‌های تولیدی کشور با کمترین آسیب زیست‌محیطی فعالیت کنند و هم‌زمان، هزینه‌های
مرتبط با مدیریت محیط‌زیست نیز کاهش یابد.»

رئیس سررای نوآوری فناوری‌های نوین سبز دانشگاه آزاد واحد مشهد در خصوص جایگاه
سرای نوآوری مشهد در رده‌بندی مراکز رشد و سرازهای نوآوری گفت: «امسال رده‌بندی برای
سرازهای نوآوری اعلام نشده است؛ اما در زمینه مراکز رشد مرکز رشد ما در سطح یک قرار
گرفته است. نکته دیگر این که سرای نوآوری دانشگاه آزاد مشهد هنوز مجوز دائمی دریافت
نکرده و به‌صورت مجوز موقت فعالیت می‌کند.» رستگار مقدم درباره فعالیت اقتصادی این
سرا و میزان درآمد غیرشهریه‌ای برای دانشگاه اظهار کرد: «قراردادهای متعددی در حال
اجراست؛ اما میزان سود دقیق هر قرارداد تا پایان اجرای آن مشخص نمی‌شود. بنابراین در
حال حاضر نمی‌توان عدد و رقم مشخصی برای سهم سود دانشگاه ارائه داد و پس از پایان
قراردادها، درآمد سود نهایی مشخص خواهد شد.»

معاون علمی رئیس‌جمهور در پاسخ به «فرهیختگان»:

۳ فراخوان هوش مصنوعی تا پایان سال اعلام می‌کنیم

اولین جایزه ملی تأمین مالی فناوری و نوآوری
ایران روز گذشته با حضور حسین افشین،
معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان،

اصغر نورالله‌زاده، مدیر صندوق نوآوری و شکوفایی، محمدبنی‌شهیک، معاون فناوری و نوآوری وزارت
علوم و فعالان حوزه تأمین مالی فناوری و نوآوری کشور برگزار شد. طی این مراسم از پارک‌علم و فناوری
استان خراسان رضوی و صندوق‌های پژوهش و فناوری صنعت نفت، توسعه سریع کارآفرینی ستاران،
صندوق پژوهش و فناوری تلاش‌گران اقتصاد پایدار و صندوق پژوهش و فناوری تجهیزات پزشکی هم
تقدیر شد. همچنین در بخش‌های سکوهای تأمین مالی، شتاب‌دهنده‌ها، صندوق جسورانه بورسی،
VC، هوش مصنوعی، فناوری نانو هم برگزیدگان معرفی و تقدیر شدند.

ناکارآمدی برخی روش‌های تأمین مالی

افشین در این مراسم با تأکید بر لزوم بازنگری در سیاست‌های حمایت‌مالی، گفت: «تأمین مالی شرکت‌های
نوآور برای دستیابی به محصولات پیشرفته، نیازمند سرمایه‌هایی در حد ۵۰۰ میلیارد تومان یا حتی یک‌تا
دویمت است. بنابراین باید بر نامه‌ری تأمین مالی متناسب با این اعداد و ارقام انجام شود.» وی هدف
از برگزاری چنین رویدادهایی را ایجاد هم‌گرایی در ذهن تصمیم‌گیران دانست و گفت: «یکی از وظایف
جایزه‌ها، همایش‌ها و رویدادهای مشابه، همین است که ذهن مسئولان و فعالان زیست‌بوم فناوری را
تغییر دهند و واقعیت‌های جدید را به آن‌ها منتقل کنند.» معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان با اشاره
به ناکارآمدی برخی روش‌های رایج تأمین مالی اظهار کرد: «روش‌های معمول، دیگر ثبات نمی‌کنند.
در دنیا مدل‌های مختلفی برای تأمین مالی وجود دارد. در کشور ما نیز گسترش صندوق‌های پژوهش و
فناوری و صندوق‌های خطرپذیر انجام شده است. همچنین از ابزارهایی نظیر معافیت مالیاتی یا اعتبار
مالیاتی استفاده می‌شود، اما این‌ها دیگر پاسخگوی نیاز فعلی شرکت‌ها نیستند.»

در بخش ارائه تسهیلات شاهد رشد قابل توجهی بوده‌ایم

در بخش دیگری از این مراسم عباسعلی کارشناس، دبیر انجمن سرمایه‌گذاری خطرپذیر کشور گفت:
«متأسفانه در سال ۱۴۰۳، هیچ‌یک از اعضای انجمن خروج از طریق بازار سرمایه نداشته‌اند و مجموع
خروج اعضا تنها ۲۲۱ میلیارد تومان بوده است؛ رقمی که نسبت به مجموع سرمایه‌گذاری انجام‌شده
مناسب نیست و لازم است دستگاه‌های دولتی و نهادهای رگولاتور در این زمینه تدبیر موثری اتخاذ
کنند.» وی افزود: «در بخش تسهیلات، رشد قابل توجهی ثبت شده است؛ میزان تسهیلات پرداختی
توسط اعضای انجمن طی سال گذشته ۴۳ درصد رشد داشته و به رقم ۸۳،۷۶ میلیارد تومان رسیده
است.» وی ادامه داد: «باتوجه به اینکه اعضای انجمن امکان سپرده‌گذاری بانکی ندارند، تأمین منابع
مالی مورد نیاز برای پرداخت تسهیلات یا از محل منابع داخلی خود یا از طریق کارگزاری دستگاه‌ها و
شرکت‌های خصوصی انجام می‌شود.»

۵۲۴ نهاد و شرکت فعال در حوزه تأمین مالی شناسایی شدند

امیرحسام‌پهروز، دبیر جایزه تأمین مالی فناوری و نوآوری ایران نیز گفت: «یکی از اقدامات قابل توجه ما،
شناسایی ۵۲۴ نهاد و شرکت فعال در حوزه تأمین مالی فناوری و نوآوری بود که اکثر آن‌ها نیز بخش خصوصی
بودند. این نهادها شامل بانک‌ها، صندوق‌های پژوهش و فناوری، نهادهای بورسی، فرابورسی و دیگر
بازرگاران این حوزه هستند.» دبیر جایزه اظهار داشت: «برای این ۵۲۴ نهاد، نامه‌نگاری رسمی انجام
شد و از آن‌ها خواسته شد در جایزه شرکت کنند. در نهایت در بخش‌های تخصصی ۴۱۸ مورد نامزدی
ثبت شد.» بهره‌رو گفت: «هدف ما تقدیر از فعالان واقعی حوزه تأمین مالی فناوری است؛ کسانی که با
نقش آفرینی موثر خود، مسیر رشد شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور را هموار کرده‌اند.»

معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور در حاشیه این مراسم در پاسخ به «فرهیختگان»
درباره سهم پایین هوش مصنوعی در قراردادهای تأمین مالی، از برنامه جدی بنیاد برای توسعه این حوزه
خبر داد و گفت: «هم‌اکنون قراردادهای مرتبط با هوش مصنوعی کمتر از ۵ درصد از مجموع پروژه‌های
تأمین مالی را تشکیل می‌دهند، اما سه فراخوان ویژه تا پایان سال در این حوزه منتشر خواهد شد.»
وی ادامه داد: «همچنین قرار است درس هوش مصنوعی هم به صورت ضبط شده در کلاس‌های
دانشگاهی تدریس شود، این برنامه باعث افزایش سهم هوش مصنوعی خواهد شد.»